

باغ نظر

مجموعه مقالات سلسله نشست‌های تخصصی هنر و زیبایی

به کوشش:

احمد حدادی

سرشناسه	: صدری، احمد، ۱۳۴۴.
عنوان و نام پدیدآور	: باغ نظر، مجموعه مقالات سلسله نشست‌های تخصصی هنر و زیبایی / به کوشش: احمد صدری.
مشخصات نشر	: تهران، آرون، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری	: ۱۵۸ ص.
شابک	: ۸ - ۳۸۹ - ۲۳۱ - ۹۶۴ - ۹۷۸
وضعیت فهرست‌نویسی	: فیفا
موضوع	: مجموعه مقالات سلسله نشست‌های تخصصی هنر و زیبایی
موضوع	: زیبایی‌شناسی - مقاله‌ها و خطابه‌ها
موضوع	: Aesthetics - Addrsses, essays, lectures
موضوع	: Art - - Addresses, essays, lectures
رده‌بندی کتبی	: ۱۳۹۶ ب ۲ ص ۴ / ۳ / ۶۸ N
رده‌بندی دیویدی	: ۷۰۱ / ۱۷
شماره کتابخانه ملی	: ۴۷۷۹۶۹۵

باغ نظر

مجموعه مقالات سلسله نشست‌های تخصصی هنر و زیبایی

به کوشش: احمد صدری

ویرایش ادبی و رسم‌الخط: ایثار ابوجیبوب

ناشر: انتشارات آرون

چاپ اول: ۱۳۹۶

چاپ مدیران: ۱۰۰۰ نسخه

۱۶۰۰۰ تومان

نشانی: میدان انقلاب - خیابان ۱۲ فروردین - خیابان وحید نظری - نرسیده به خیابان منیری جاوید

تلفن: ۵۱ - ۶۶۹۶۲۸۵۰

پلاک ۱۰۵ - واحد ۳

وبسایت: www.Arannashr.ir

ایمیل: Arannashr@yahoo.com

فهرست مطالب

۷	دکتر سید محمد جتبی حسینی پیش سخن
۹	دکتر حسن بلغاری نسبت ذاتی زیبایی با هنر و مرید آن براساس متون کهن
۲۵	دکتر ایرج داداشی شرح رساله صناعیه میر فندرسکی
۳۹	دکتر امیر مازیار آیا زیبایی امری ذهنی است یا عینی
۴۷	دکتر سیدعبدالمجید شریف زاده حسن و زیبایی در هنر اسلامی
۷۳	دکتر اسماعیل بنی اردلان نسبت خیال و هنرمبیتی بر آرا ابن عربی
۱۰۰	دکتر هادی ربیعی هنر و زیبایی در آرا ابن سینا
۱۰۹	دکتر محمد رضا رحیم زاده بیان در هنر و معماری
۱۲۳	دکتر شهرام پازوکی زیبایی و هنر نزد شیخ روزبهان بقلی شیرازی
۱۴۵	دکتر اسماعیل پناهی زیبایی شناسی از نگاه ایده آلیست های سده نوزدهم آلمان

هوالمک الحق المبین

با ورود شاهاناک دستانوردهای فن آوری و مظاهر تجدد- به تقریب در این قرن- زمان ای نو آغاز شد از دریچه نو اگر به گذشته بنگریم، خواهیم دید که نسبت مردمان دیروز با هنرشان چونان پیوند ماهی و آب است و در درون آن غوطه‌ورند. رمز و رازهای فرهنگ و هنر می‌شناسند و لطایف آن با جانیشان در آمیخته است. هنرشان سرشار از پیک و پیام‌وطرایف و فرهنگشان با مولفه‌هایی متشخص در جریان و آب روان بیان دیگر معمار، بی آنکه بخواهد، روح ایرانی در اثرش جاری بود. نویسنده بی آنکه بخواهد ایرانی می‌نقش و نقاش و نغمه پرداز و سایر اصحاب هنر همچنین ... شگفت آنجاست که در مقاطعی فرهنگی سامان می‌دهد، ارزش می‌شود و هنرمندان در رقابتی- دست‌کم برای دوره‌ای- نمونه‌های وارداتی را الگ قرار می‌دهند با این حال دست آفرینشان مشحون از روح و فرهنگ ایرانی است.

در زمانه نو اما ماجرا برعکس می‌شود. حتی فعالیت‌های برآمده از سنت با کوشش پدیدآورنده رنگ و بویی از دیروز خود می‌گیرد و چنان می‌نماید که گویی هزاره‌ای میان این دو زمانه فاصله و فراق افتاده است. پس از مقطعی، آنگاه که قدر و منزلت تاریخ رفاه آشکار شد هنرمندان نه از منظر حاضر، که از منظر ناظر به خویشتن نگرینند؛ و به‌مانند فرهنگ پژوهان و هنرشناسان فرنگی و مستشرقین به مطالعه خود پرداختند. تاریخ را حتی، از آن منظر مرور کردیم تاریخ هنر را آنگونه بررسیدیم که یا فرنگیان شناخته بودند و یا از افواه و گفته‌ها به امروز رسیده بود. ه‌چه انگشت اشارت مستشرقی داشت و یا حکایت‌های رنگین گرداگردش می‌چرخید در کارش توسعه و تسوختن قرار گرفت و هر آنچه غیر از آن مورد کم مهری.

از این تجربه دهه‌ها می‌گذرد و روز امروز با برآمدن نسلی جوان و جستجوگر، گشوده شدن یا ارتقاء جدی خدمات آثارخانه‌ها (کتابخانه‌ها، موزه‌ها و مراکز اسناد)، دیده شدن مآثر فرهنگی هنری گذشته، ایجاد رشته‌های ایرانشناسی و مطالعات فرهنگی- تاریخی و توسعه ارتباطات و رسانه‌ها بیش از پیش ضرورت بازخوانی تاریخ و فرهنگ هنری نمودار شده است. امروز می‌توان در شناخت چهره‌ی روشنی چون میرعماد الحسنی بجای تکرار گذرای ارادت او به بابا شاه اصفهانی و برگزشتن از آن، با تطبیق آثار این دو استاد نامدار و استخراج شباهت‌ها و افتراق‌ها دامنه‌ی تاثیر

میر را مورد مطالعه‌ای دقیق قرار داد و پژوهش حاصل آمده را دستمایه‌ی آموزشی ارزشمند کرده و نشان دهیم که در قالب های هنری چه ظرفیت ها و نخبندگی ها همچنان در انتظار دست‌آزمون هنرمندان است.

مباحث نظری و حکمت هنر اسلامی که مایه‌ی شکل‌گیری معرفت هنر اسلامی است نیز اقتضائاتی مشابه دارد. تقسیم بندی‌های ما دیگر نه بر استناد نفایس الفنون و عرایس‌العیون و دره‌التاج و احصاء‌العلوم بلکه بر مبنای دانشی است که از طریق یونیورسیتی و فاکولته و کالج آموختیم که صد البته بد نیست اما می‌توانست با اشتغال بر پیشینه فرهنگی- تاریخی بسی کارساز تر و موثرتر به ایفای نقش بپردازد.

کتابخانه و موزه ملک به پشتوانه گنجینه‌ی معظمی از کتاب و آثار و اسناد تلاش کرده است که ضمن نگهداری بهتر درست‌تر از این میراث در معرفی شایسته‌تر و بیشتر آن نیز دستی برآورد. این کوشش کامل نخواهد بود مگر آنکه اصحاب فکر و فرهنگ دانسته‌ها و نویافته‌های خود را برای مشتاقان بازگو کرده به حال نقد و نظر بیاورند. یکی از چندین اقدام این موسسه برگزاری سلسله نشست‌های سلسله تخصصی و زیبایی بود که با دستیاری و همراهی پژوهشگاه دانشگاه هنر طی یک دوره یک ماهه در علی‌اشرفی‌نست تخصصی در شهریور سال ۱۳۹۴ برگزار شد.

این نشست‌ها نه غایت کار نه صرفاً اصول بلکه نخستین گام‌های راهی دشوار و دلپذیر است. دشوار از آن جهت که راهی کمر بسته شده و کم‌الگوست و منابع روشن و مشخص در آن اندک و دلپذیر، از آنرو که گشودن جبهه‌های نو و سیرهای غیر مکرر و شناختن خویشتن در آینه‌ی خود جذابیتی بی‌بدیل دارد.

در این مسیر کتابخانه و موزه ملی ملک، دست‌خوار برای همکاری به‌سوی کاردانا و عالمان و هنرمندان دراز کرده و از هر معاضدت استقبال می‌کند. سبب باور است که این راه در گامهای بعدی ثمری بس‌گوارا و شیرین خواهد داد.

در انجام بر خود میدانم از زحمات و الطاف دست‌اندرکاران این نشست‌ها دوره‌ی آموزشی- پژوهشی خاص جناب آقای احمد صدری به عنوان دبیر علمی و تخصصی، جناب آقای دکتر اسماعیل بنی‌اردلان ریاست پژوهشکده دانشگاه هنر مراتب سپاس خود را صمیمانه ابراز و تشکری ویژه را تقدیم نمایم. امیدوارم چنین فرصتی برای تأمل و تعمق بر سایر وجوه هنرهای اسلامی ایران بزودی فراهم آید. ایدون باد.

سید محمد مجتبی حسینی

مدیرعامل و عضو هیات مدیره

کتابخانه و موزه ملی ملک